

תפארת רפאל

מיסודו של הראשון לציון מרן רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

עלון תורה והלכה לכל בני המשפחה

יוצא לאור ע"י תלמוד תורה ומפעלי חסד
"תפארת רפאל" עטרת שרה

ע"ש רבי רפאל זביחי בן פינחס זצ"ל ע"ש מנ"ל שרה זביחי בת דינה ע"ה
נוסדו בשנת תשכ"ז (1967) בתל אביב

פרשת: לך-לך

עלון מס': 2,152 | תשפ"ז

ליקט וערך: הרב רפאל זביחי שליט"א
רב בק"ק "תפארת רפאל" תל-אביב

העלון נוסד בשנת תשמ"ה (1985)
בידי הרב שלמה זביחי שליט"א

אמונה ובטחון! - יש לדעת שהכל מה!

לפני כשבעים שנה היה הדבר. בעיירה לובן שברוסיה כיהן רב צעיר, תחת עינו הפקוחה וידו התקיפה של המשטר הקומוניסטי העריץ. כשהשלטונות הפסיקו את עבודתו של השוחט המקומי למד הרב לשחוט, והחל לשחוט עבור בני העיר. כשהשלטונות סגרו את המקווה, מצא דרך להכשיר את בריכת השחיה המקומית כמקווה טהרה ושיכנע את השלטונות, שלא ידעו על כך, לייחד שעות לרחצה נפרדת. אבל הרדיפות הלכו וגברו, משכורותו עוקלה, משפחתו גורשה מן הדירה, הוא נעצר שוב ושוב לחקירות טורדניות.

הגירוש לאיזור סיביר שברוסיה הידוע כמקום מקפא הקשה מאוד לשרוד בו, הפך לעניין של זמן. לא הייתה עוד ברירה. שערי ארץ ישראל היו חסומים, בשתדלנות קדחתנית הושגה אשרה לארצות הברית, שם התקבל בזרועות פתוחות, אך בידיים ריקות... מעטות היו הישיבות, ומצבן בשפל המדרגה. אחד משוחרי טובתו דחק בו להסכים להיות משגיח כשרות בבית המטבחים, שאם לא כן, הזהיר, צפוי הרב לרעב, פשוטו כמשמעו.

"אחכה עוד קצת", השיב הרב, **הגאון רבי משה פיינשטיין**, "אולי יזדמן לי מקום תורה". והוא הוזמן להיות ראש ישיבת "תפארת ירושלים" בניו יורק, תפקיד אותו מילא כיוכל שנים. משם היה בין מניחי היסודות למהפך הגדול של פריחת התורה באמריקה, והיה פוסק הדור ולדמות נערצת. רק לחשוב מה היה, אילו נאות להיות משגיח כשרות אלמוני... לימים, אמר למקורביו: "היודעים אתם מה ההבדל בינינו לבין... אברהם אבינו?" תמחו לשאלה, ותמחו עוד יותר לשמע התשובה: "למעשה, אין כל הבדל..."

כשראה את תמיהתם, הסביר: "אברהם אבינו שמע את קול ה' המצוה עליו: **"לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך"**. והלך בדבר ה' לארץ לא נודעת, ואף אני עשיתי כן. ולא אני בלבד, אלא מאות אלפי יהודים היגרו לכאן. ואני מאמין באמונה שלמה שהגענו לכאן בדבר ה', ופסוק מפורש הוא: "מה" מצעדי גבר כוננו", אלא מאי, ההבדל בינינו אחד הוא: אברהם אבינו ידע מראש שזה רצון ה', אנו, כסבורים היינו שפועלים אנו מיוזמתנו. רק לאחר מעשה, במבט לאחור, מבינים אנו שהיה זה רצון ה'..."

בכך הסביר את דברי רש"י על הפסוק **"וישמע את הקול מדבר אליו"** (במדבר ז, פט). שהקדוש ברוך הוא דיבר כביכול בינו לבין עצמו, ומשה רבינו שמע. כך פועלים אנו בעולם, ובדיעבד מתברר "שהכל נהיה בדברו", והוא יתברך "עשה עושה ויעשה לכל המעשים".

בגמרא נאמר, כי בת הקול מכריזה על "בית פלוני לפלוני, שדה פלונית לפלוני", ואין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו כמלוא נימה (יומא לח:), ועליו להיות שמח בחלקו, כי זה החלק הקצוב לו, וכל באי עולם אין בכוחם לגרוע מחלקו, וכל מאמציו לא יועילו להוסיף עליו!

הדברים משרים אמונה ובטחון במישור האישי, ועל אחת כמה וכמה במישור הכללי, שהרי אין ספק כי מליוני יהודים נקבצו ובאו לנחלת אבות, לארץ הקודש, בהכוונה ממרום, אין ספק כי הארץ הנבנית, הדרכים הנסללות, הפריצה הטכנולוגית – הכל מכוון לתכלית אחת, הכל מכוון לרגע הגדול בו ייתקעו בשופר גדול לחירותנו, בו יפציע אור גאולתנו, בו נכון יהיה בית ה' בראש ההרים והיתה לה' המלוכה!

ויאמר ה' אל-אברהם לך-לך מארצך (יב, א) - "לך-לך" בגימטריא 100, ה' רמז לאברהם כשיהיה בן "מאה" שנה יולד לו בן, עוד רמז שיהיה בארץ כנען **מאה** שנה. (בעל הטורים).

וילך אתו לוט ואברהם בן-חמש שנים ושבעים שנה (יב, ד) - מדוע כתוב גיל אברהם? אלא ידוע ההבדל בין "אתו" לבין "עמו" - באותה הדרך ולאותה המטרה. "אתו" - לא באותה המטרה, לוט הלך עם אברהם באותה דרך אבל לא באותה מטרה, כל מחשבותיו של לוט היו נתונות לכספו וזהבו של אברהם, שהרי אברהם יירש את כל ארץ כנען, ומאחר שאברהם כבר בן 75 שנה ואין לו ילדים יירש אותו. משום כך מציינת התורה את גילו של אברהם ללמדנו מה היה בלבו של לוט. (רבי זלמן סורוצקין).

ואברהם כבד מאד במקנה בכסף ובהב (יג, ב) - מפרש ה' בן איש חי, שאצל אברהם כל העשירות הייתה למשא כבוד. אבל במצוות, כתוב: **"וירץ אברהם"** - בקלות ולא בכבדות.

הבט-נא השמימה וספר הכוכבים (טו, ה) - כשם שהכוכבים נראים לעינינו מרחוק כנקודות זעירות בלבד, בשעה שהם עולמות עצומים (כמה מהם עולים בגודלם בהרבה על כדור הארץ) - כך יראו גם היהודים, בעולם הזה יהיה מראיהם עלוב ושפל, אולם בשמים יהיו עצומים ורבים ויהיו את היסוד של כל הבריאה. (מרן הבעש"ט זי"ע)

ודור רביעי ישובו הנה (טז, טז) - "דור" בגימטריא 210, רמז שכעבור 210 שנות שעבוד ישובו לארץ כנען. (בעל הטורים)

עם ישראל וארץ ישראל הם כמו סיר ומכסה. אין האחד שלם בלי השני, ורק כששניהם מחוברים יחדיו יש כאן דבר שלם (המגיד מקו'ניץ)

מעלת הארץ - יהודי עשיר מרוז'ן נסע לבקר בארץ ישראל. בשובו, נכנס אל **רבי ישראל מרוז'ין** והביע את אכזבתו שלא חש את ייחודה של הארץ. אמר לו הצדיק: "יהודי עשיר חיפש חתן מעולה בעבור בתו, ולבסוף לא מצא חתן כלבבו ושידך אותה עם חייט פשוט. לפני החתונה אמר לבתו להתקשט, כדי שתמצא חן בעיני בעלה. **אמרה לו בתו:** בשביל החייט שלי אני יפה למדיי כמות שאני..." "אף ארץ ישראל כך", סיים הצדיק. "היא מתקשטת ומתגלה במלוא הדרה לפני מי שיודע להעריך את רום ערכה, אבל לפני אנשים חומריים - היא נראית ארץ ככל הארצות".

מושגים ביהדות

חשוון

בט' בחשוון ה'פ"ח (1327), נסתלק **רבנו אשר ב"ר יחיאל הרא"ש**. במהלך חייו נאלץ הרא"ש להגר לספרד, ולמרות היותו אשכנזי הוא מונה לראש ישיבה ב'טולדו' והוכר כגדול הדור. פסקיו משמשים כאחד היסודות של ה'שולחן ערוך'.
בי"א בחשוון ב'ר"ח, נסתלקה **רחל אמנו ע"ה** בעת לידת בנימין בן יעקב. היא נטמנה על אם הדרך, בדרכה לאפרת. על דעת רוב, קבורתה במקום הקרוי 'קבר רחל' הנמצא סמוך ל'בית לחם' של היום וישנן עדויות של למעלה מ-1,700 שנה על כך. אולם על פי אזכור מקום קברה בספרי הנביאים, "קברת רחל בגבול בנימין, בצלצח" (שמואל א' י') מקום קבורתה נמצא בקבר בני ישראל אשר נחלת שבט בנימין מצפון לירושלים, באזור בנימין של ימינו. וסתירה זו הובאה כבר במדרש בראשית רבה.

סיפור השבוע

דגמא לזכרי הרבים!

גדול היה אברהם אבינו עליו השלום, ועם כל זאת לא לעצמו דאג, אלא פעל להכניס רבים תחת כנפי השכינה, לזכותם בידיעת האמת, ולהנחילם חיי אורה. **גדול היה מורנו רבי יהודה צדקה זצ"ל,** גאון וצדיק, למד ולימד בישיבת "פורת יוסף" המעטירה שבראשה עמד. ועם כל זאת פעל לזכות עוד ועוד, דרש דרשות לקירוב רחוקים, והשיב רבים מעוון. פעם הגיע בחור עני מבגדד, בן להורים עניים, ונפשו חשקה בתורה. בא לפני מורינו רבי יהודה צדקה, ואמר: "חייב אני לפרנס את הורי, בדין היה שאצא לעבוד, אבל אני רוצה כל כך ללמוד תורה אם תיתן לי הקצבה דלה, אפרנס בה את הורי העניים כדי חיהם, ואקדיש חיי לתורה הקדושה!" התרגש רבי יהודה למסירות נפש זו, אך מה יעשה, וקופת הישיבה ריקה, אין איפוא לקבל תלמיד נוסף. בכל זאת, כינס את וועד פרנסי הישיבה והביא בפניהם את עניינו של התלמיד, אמרו: "מצטערים, קשים הזמנים, ואין ביכלתנו להענות לבקשה, אין תקציב". קם ואמר: "אם כן, קזוז ממשכורת - ותקבלוהו!" שמע הרב בן ציון חזן זצ"ל, מחברי הוועד, קם גם הוא, ואמר: "חצי - ממשכורתו, וחצי - משכרי!" **הסכימו, והבחור התקבל,** הוא לא ידע על הקרבתו של ראש הישיבה למען קבלתו, אבל עזה הייתה התקשרותו לתורה, מתמדת הייתה שקידתו וברוכים היו כשרונותיו, והוא עלה מעלה מעלה במעלות התורה עד שהיה למורה הוראות בישראל. והיה ראש הישיבה שמח בו שמחה גדולה, באמרו: **זה המיקח הטוב ביותר שעשיתי מעודי - "טוב לי תורת פיך מאלפי זהב ונכסף"**.

השבוע יצויין יום פטירת **הרב יהודה יהושע חיים צדקה** שהיה ראש ישיבת "פורת יוסף", וממייסדיה של רשת "מעייני החינוך התורני". נפטר ב-יב' חשוון תשנ"ב (1991) ונטמן בבית העלמין 'סנהדריה' בירושלים. זי"ע א

יוסף חֲכָמָה

היכן נמצא העשר?

"לך לך מארצך" (יב, א) - פעמים יש ורוצה אדם לצאת מארצו, בכדי שיוכל להרוויח כסף רב ולהתעשר. בילקוט שמעוני מובא סיפור: על תלמידו של רבי שמעון בר יוחאי, שיצא לחוץ לארץ, וחזר לאחר זמן עשיר גדול. נתקנאו בו חבריו. הרגיש רשב"י בדבר, וביקש מהם לבוא עימו. הלכו עימו לבקעה אחת ליד מירון. עמד שם רשב"י והתפלל: "בקעה, בקעה, התמלאי דינרי זהב!". מיד נתמלאה הבקעה כולה בדינרי זהב נוצצים. הביטו התלמידים בפליאה. אמר להם רשב"י, כל הרוצה ליטול, יבוא ויטול. אך שידע נא, כי נוטל הוא בזה מחלקו השמור לו לעולם הבא. כששמעו כך התלמידים, הניחו ידם ולא נטלו מאומה!

מפני מֶרֶן הגר"ע יוסף זצוק"ל

עוד מאמין אחד...

הובא בשם מֶרֶן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל מהי מעלתה של 'קירוב לבבות': מסופר במדרש, פעם אחת אירח אברהם אבינו עובר אורח זקן בן תשעים שנה, ולאחר שאכל ושתה עמו סעודת מלכים, אמר לו אברהם: "עליך להודות לבורא עולם על האכילה...". אך הזקן לקח את הפסל שהיה בכיסו ונישקו בחיבה. החל אברהם לשכנעו במתק פיו ולהוכיח לו בהרחבה, שיש בורא לעולם ותיבל דבריו בסיפורים ומשלים משכנעים במשך שש שעות רצופות, ולבסוף שוב לקח הזקן את הפסל ונשקו. מה עשה אברהם? אמר לו לזקן שילך לו לדרכו לשלום, וכך נפרדו השניים. מיד נגלה אליו הקב"ה במראה הנבואה ואמר לו: "אברהם אוהבי, תשעים שנה תמימות היה לי סבלנות לחכות לזקן זה, אולי ישנה את דרכו לטובה, ואתה אין לך סבלנות ליותר ממש שעות?!"... מיד רץ אברהם לקראת הזקן ואמר לו לסור לביתו, כי עתה עת ערב, ויש חיות טרף מסביב, וכך אירח אותו באדיבות ללינה. למחרת בבוקר לאחר שהאכילו והשקהו, שוב ניסה לפקוח את עיני שכלו של הזקן. ואכן לאחר כמה שעות של שכנוע, קם הזקן וזרק את הפסל לארץ וניפצו לרסיסים, וכך התווסף עוד מאמין בבורא העולם... ולא בחינם אמרו חכמינו (תוספתא הוריות ב' ז'): "כל המכניס בריה אחת תחת כנפי השכינה מעליו עליו כאילו יצרו ורקמו והביאו לעולם..."

יוסף דעת

כל הצומות בפסוק אחד.

"ידע ידע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם" - פסוק זה מספר על השעבוד של בני ישראל במצרים. ואמרו חכמים, כי בפסוק זה רמוזים כל 6 התעניות הקבועות בשנה: ידוע - רמז לצום י' טבת. תדע - רמז ל-תענית אסתר ולתשעה באב. כי - רמז ליום הכיפורים שחל ב-י' תשרי. גר - רמז לצום גדליה החל ב-ג' תשרי. יהיה זרעך - רמז ל-י"ז תמוז.

אזכרה למֶרֶן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל במלאת 13 שנים לפטירתו

כבכל שנה במוסדותנו "תפארת רפאל" שנוסדו ועמדו בראשותו ובשניאותו של מֶרֶן זצ"ל ערכנו גם השנה ברוב עם את ההילולה והאזכרה לעילוי נשמת פאר הדור והדרו הראשון לציון מֶרֶן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל במלאת 11 שנים לפטירתו, האזכרה נמשכה עד חצות הלילה, ברוב פאר והדר ובסעודה חגיגית, כשזמרים וחזנים מנעימים את הערב הקדוש. בחצות הלילה אירגנו הסעות למשתתפי האזכרה, רבני ותלמידי המוסדות ואברכי הכוללים שלנו, בראשות מורנו רב הקהילה הרב שלמה זביחי שליט"א, לעלות לציונו הקדוש בבית הקברות 'סנהדריה' בירושלים ולהתפלל להצלחת כלל עם ישראל ולעילוי נשמתו הטהורה של מֶרֶן זצ"ל. התרגשות גדולה אחזה במשתתפים למראה אלפי האנשים בציונו הקדוש של מֶרֶן זצ"ל בליל פטירתו, מתפללים מעומק הלב לישועות. זיע"א בתמונות: הראשון לציון מֶרֶן רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל לפני שנים רבות, מלווה על ידי תלמידו חביבו, עוזרו ויד ימינו דאז מורנו רב הקהילה הרב שלמה זביחי שליט"א

אימרת השבוע

יסוד האושר הוא: אהבת האמת בשכל, אהבת היושר בחיים, אהבת היופי ברגש, אהבת הטוב במעשה. (הרא"ה קוק)

עֲשֵׂה לָךְ רֵב

הִלְכוֹת פְּנוּנַת הַבְּרָכוֹת

א. יְכוּיִן בְּבִרְכוֹת פִּירוּשׁ הַמִּילִים, וכשיזכיר שם ה' יכוין פירוש קריאתו באדנות שהוא אדון הכל. ויכוין בכתיבתו ביו"ד ה"א שהיה הווה ויהיה, ובהזכירו אלוקים יכוין שהוא תקיף ובעל היכולת ובעל הכוחות כולם. ובהזכירו אלהינו יכוין שהוא אלוה שלנו שהוא תקיף ובעל היכולת. ובפרט יש לכוין כן בברכת אבות שבשמונה עשרה, ובהזכרת שם ה' שבפסוק שמע ישראל.

ב. יש מי שאומר שיכול אדם להתנות בכל בוקר, שבכל פעם שיזכיר במשך היום שם ה', יהיה על פי הכוונה הנ"ל. ולכתחלה ראוי לכל אחד להתאמץ ולכוין בשמות הקודש בעת שמברך, ומתפלל, ובכל פעם שיזכיר שם ה' יכוין, ובפרט בקריאת שמע שחיובה מן התורה. ומכל מקום כיון שענין הכוונה לא נזכר בגמרא, אפשר שיש לסמוך על התנאי הנז', להתנות כן בתחלת היום על כל היום, שכל פעם שמזכיר שם ה' הוא מתכוין שהוא אדון הכל, היה הוה ויהיה. ובמשך היום יכוין בכל פעם רק כוונה כללית, שזהו שמו של רבון העולמים. ומכל מקום בקריאת שמע, ובברכה ראשונה של שמונה עשרה יכוין כפי הדין.

ג. יש נוהגים לומר "לשם יחוד" לפני כל מצווה שעושים, או קודם לימודם. ואף על פי שהגאון הנודע ביהודה פקפק בזה, מכל מקום אם הדבר מועיל לו לכוין לשם מצוה, נכון שיאמר נוסח לשם יחוד לפני כל מצוה שמקיים. וכל אדם ינהג כפי מה שהוא מכיר את עצמו, שאם מתעורר לכוין במצוה על ידי הברכה, די בזה ואין צריך שיאמר לשם יחוד, אבל אם אמירת לשם יחוד גורמת לו לכוין יותר בעשיית המצוה, ראוי ונכון שיאמר לשם יחוד לפני כל מצוה ומצוה שעושה. יש להזהר בכל הברכות לאומרים בנחת שלא יבלע אותיות, ולברך בשמחה.

ד. אמרו חז"ל: ההוגה את השם באותיותיו אין לו חלק לעולם הבא. וכתבו הפוסקים והמקובלים, שאף ההוגה שם ה' במילוי אותיותיו, דהיינו שאומר כל אות בפני עצמה, הרי הוא בכלל הוגה את השם באותיותיו. ולכן בנוסח ה"לשם יחוד" שאומרים לפני כל מצוה או תפלה, צריך לומר, ליחדא שם יו"ד ק"י בוא"ו ק"י. ולא להזכיר ח"ו שם הוי"ה. ואמנם כל זה לענין שם הוי"ה, אבל לענין שם אדנו"ת, וכן לענין שם אהי"ה, יש להקל לאומרו באותיותיו. ואף לענין שם הוי"ה נראה שאם אינו מתכוין לשם הוי"ה, יש להקל. ולכן מותר לומר בתפלת שחית אביי הוה מסדר המערכה, בלא הפסק בין תיבת אביי להוה, אף על פי שנראה כאומר שם הוי"ה. ומכל מקום טוב יותר שיפסיק מעט בין תיבת אביי לתיבת הוה.

"תפארת רפאל"

ע"ש רב רפאל ז"ל, מייסודו של מון רבנו עובדיה יוסף זצ"ל

תמיד למען צה"ל, מג"ב וכוחות הבטחון

ועכשיו יותר מתמיד.

לתרומות: 1800-260-260

טלפון בארצות הברית USA: 1-866-676-86-96

הזמנים לפי לוח "אור החיים" המבוסס על פסקי מרן הגר"ע יוסף זצ"ל

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע	ניו יורק
5:42	5:40	5:41	5:42	5:45
6:32	6:30	6:31	6:32	6:44
7:11	7:07	7:08	7:10	7:15

עלון השבוע לעילוי נשמת סבתנו הצדקת

מרת זוהרה בת אסתר אוטמזגין ע"ה

נפטרה ב-ט' חשוון תשע"ד

ולעילוי נשמת יוסף אוטמזגין ז"ל, נפטר ב-טו' חשוון

ולהצלחת כל משפחת אוטמזגין הי"ו

פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ
לָךְ-לָךְ

הַפֶּטְרָה

"למה תאמר"
ישעיה מ'

תלמוד תורה לבעלים

שיעורי תורה ויהדות לבנות

כולל ובית מדרש

כנסים תורניים

קידוב רחוקים

מכון הוצאת ספרים וחקר כתבי יד

דאגה לרווחת החיילים בצה"ל

עזרה לנזקקים

הדרכה רוחנית לעולים חדשים

מוקד עולמי לאמירת תהילים

שבועון תורני

לקבלת העלון בדואר - במייל או לתגובות: refael260@gmail.com

הנצחה לזכר יקירכם ותרומות - נא לשלוח לתלמוד תורה ומפעלי חסד "תפארת רפאל"

המשרד: רח' קפלנסקי 1, קרית שלום, ת.ד. 12015 תל אביב, טל. 1-800-260-260